
ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКАДЕМІЇ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

7—8 травня 2009 року у Дніпропетровському університеті економіки і права відбулися Загальні збори Академії економічних наук України, де виступали керівники регіональних центрів та відділень академії.

Протягом 2008 року членами Академії економічних наук України була проведена велика наукова робота. Як відзначає М. Г. Чумаченко, президент АЕНУ, почесний директор Інституту економіки промисловості НАН України, Радник Президії НАН України, д. е. н., професор, академік НАН України, у період глобальної кризи, яка охопила всі сфери діяльності, пропозиції, розроблені провідними українськими вченими, спрямовуються в центральні органи влади й відображаються в законах, постановах, розпорядженнях, указах Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України.

Відкриття та звітна доповідь Президента АЕН України, академіка НАН України Чумаченка М.Г.

У звітному періоді членами АЕНУ було розроблено багато наукових напрямків, які дали основу монографії «Майбутнє України: стратегія поступу».

Крім того, на основі проведених наукових досліджень були видані підручники й навчальні посібники. Необхідно відзначити активну співпрацю українських учених, членів АЕНУ, з науковцями Росії, ЄС (Великобританії, Нідерландів, Німеччини).

М. Г. Білопольський, віце-президент АЕНУ, зав. кафедри обліку та аудиту Приазовського державного технічного університету (м. Маріуполь), д. е. н., професор, зазначає, що Академія щорічно випускає наукові збірки, які містять фундаментальні наукові праці багатьох українських учених-економістів. У цей час готується до випуску збірка наукових праць «Глобальна економічна криза 2008 — 2010 рр. Світовий досвід та шляхи подолання в Україні».

Необхідно відзначити таку важливу подію, як вихід у межах АЕНУ буклету «Шляхи виходу економіки України

Під час засідання щорічних зборів АЕН України, м. Дніпропетровськ

з фінансово-економічної кризи». У цьому буклеті розглянуті три важливі проблеми: важелі ринкової економіки, державні заходи з виходу України з кризи та роль інтелектуальної еліти у виході України з кризи.

М.Г. Білопольський як віце-президент АЕНУ висловлює велику подяку багатьом членам Академії за активну наукову й організаційну роботу, проведену протягом 2008 року, а саме Ю. В. Макогону, керівнику Східного регіонального центру, В. А. Ткаченку, керівнику Дніпропет-

Під час реєстрації учасників щорічних зборів АЕН України

ровського відділення, А. Г. Семенову, керівнику Запорізького відділення, Л. М. Фільштейну, керівнику Кіровоградського відділення, В. І. Богачову, керівнику Луганського відділення, С.В. Труш, керівнику Херсонського відділення.

Ю. В. Макогон, керівник Східного регіонального центру, зав. кафедри міжнародної економіки Донецького

Виступ Віце-президента АЕН України, д.е.н., професора Білопольського М.Г.

національного університету, д. е. н., професор, відзначає, що в межах Асоціації економістів-міжнародників (секція АЕНУ) має договори про співпрацю з науковими, навчальними організаціями й провідними підприємствами Росії, Молдавії, Сербії, Болгарії, Латвії, Литви, Великобританії, Вірменії, Нідерландів, Білорусії.

Договори про співпрацю й створення філій кафедри в обласному управлінні статистики, концерні «Стірол», АТ «НКМЗ», «Група Норд», «ІСТІЛ-ДМЗ», інститутах НАН України — економіки промисловості та економіко-правових досліджень, управлінням зовнішніх зв'язків і зовнішньоекономічної діяльності Донецької облдержадміністрації, донецькою торгівельно-промисловою палатою, агентством регіонального розвитку «Донбас».

Звіт керівника Східного відділення АЕН України, д.е.н., професора Макогона Ю.В.

Асоціація економістів-міжнародників (секція АЕНУ) залучає до участі в міжнародних наукових семінарах і конференціях провідних вчених навчальних закладів України, ближнього й дальнього зарубіжжя — Національного технічного університету (м. Донецьк), Державного

університету управління, Тернопільського національного економічного університету, Львівського національного університету ім. І. Франка, Київських національного університету ім. Т. Шевченка й економічного університету ім. Гетьмана, Московської фінансової академії, Ризького технічного університету, Білоруського державного університету, Білоруського торгівельно-економічного університету споживчої кооперації, господарської академії ім. Ценова (Болгарія), Ростовського державного університету, університету Сандерлендського і Ноттінгемського (Великобританія), Національного гірського університету (м. Дніпропетровськ), Маріупольського гуманітарного університету, Університету м. Барі (Італія), Каунаського технічного університету (Литва) й ін.

Вітальне слово ректора Дніпропетровського університету економіки і права, д. е. н., професора Холода Б.І.

Залучаються до виконання наукових досліджень керівники країни й області (публікації в наукових виданнях кафедри А.М. Блізнюка, Б.І. Адамова й ін.), міста (О.О. Лук'яниченка, Г.О. Грішина, М.І. Волкова, С. В. Богачова й ін.

Асоціація економістів-міжнародників (секція АЕНУ) взяла участь в цілій низці різних наукових конференцій, серед яких необхідно виділити XV МНПС спільно з болгарськими, російськими, сербськими вченими та працівниками науки й вищої школи у вересні 2008 р. в м. Одесі з проблем розвитку ЧЕС і ГУАМ під патронатом господарської академії ім. Ценова, м. Свіштов, Болгарія і таганрозької міжрайонної ТПП, а також Центру Причорноморських досліджень.

Окрім традиційних наукових проблем розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, залучення іноземних інвестицій, функціонування вільних економічних зон, територій пріоритетного розвитку, секція почала розробку нових напрямів досліджень — розвиток вугільної промисловості, функціонування ринку вугілля, розвиток співпраці між країнами в межах міждержавних об'єднань, удосконалення правового режиму на територіях із спеціальним режимом інвестування, розвиток транскордонної співпраці й тому подібне.

Новою формою залучення до наукової роботи стали круглі столи, які кафедра проводить спільно з Регіональною філією НІСИ в м. Донецьку, а саме:

У кулуарах зібрання АЕН України, академік НАН України, Президент АЕН України Чумаченко М.Г., перший віце-президент АЕН України, д.е.н., професор Антекар С.С., ректор ДУЕП, д.е.н., професор Холод Б.І.

1. СОТ — Україна: досвід адаптації трансформаційних економік (регіональний аспект).
2. Багатодітна родина в Україні: проблеми соціально-економічного захисту.
3. Проблеми функціонування вугільної галузі й ринку вугілля.
4. Проблеми молоді в контексті формування й реалізації молодіжної політики в Україні.
5. Перспективи розвитку вугільної галузі в Україні на сучасному етапі.
6. Подолання наслідків економічної кризи старопромислових регіонів України.

Що стосується зовнішньоекономічної діяльності, щорічно проводяться міжнародні науково-практичні семінари. У семінарі 2008 р. взяли участь представники 16 країн близького й дальнього зарубіжжя.

У межах секції виконується дослідницька тема «Розробка теоретико-методологічних і науково-методичних основ розвитку міжнародних економічних відносин України».

За підсумками цієї теми були підготовлені науково-аналітичні огляди, які були спрямовані в Секретаріат Президента України, а також включені до послання Президента України до Верховної Ради.

Асоціація надає допомогу працівникам указаних організацій і підприємств у вирішенні конкретних виробничих проблем, підготовці кандидатських іспитів, а також кандидатських і докторських дисертацій. Наприклад, керівники підприємств «Азовмаш», НКМЗ, «Концерн «Стірол» публікують результати своїх досліджень в журналах і збірках, які видає кафедра і які мають статус ВАК України. Організації надають спонсорську допомогу кафедрі на проведення міжнародних семінарів і літніх міжнародних шкіл, надають студентам місця при проходженні виробничої практики, матеріали для курсових і дипломних робіт.

Результати досліджень увійшли до рекомендацій XV міжнародного науково-практичного семінару «Пробле-

ми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект» (2009 р.), а також до п'ятої науково-практичної конференції «Проблеми співпраці між країнами південно-східної Європи в межах організації чорноморського економічного співробітництва і ГУАМ». Резюме семінару й конференції відправлені до Секретаріату Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України, у Донецьку облдержадміністрацію (управління зовнішніх зв'язків і зовнішньоекономічних зв'язків), посольствам країн, представники яких брали участь в роботі семінару.

Відповідно до прийнятої «Стратегії розвитку міста Донецька на період до 2020 року», яка визначає цілі, завдання, принципи й пріоритети розвитку міста Донецька, виникла необхідність в розробці «Програми інвестиційного розвитку міста Донецька на період до 2020 року».

Відповідно до вирішення тендерного комітету виконкому міської ради розробником цієї програми є Регіональна філія Національного інституту стратегічних досліджень в м. Донецьку.

Виконкомом Донецької міської ради спільно з Регіональною філією Національного інституту стратегічних досліджень в м. Донецьку було розроблене й затверджене технічне завдання, відповідно до якого виконано такі види робіт:

Донецька делегація на щорічних зборах АЕН України у м. Дніпропетровську

— проведена оцінка інвестиційної привабливості й потенціалу міста Донецька;

— розроблені напрями підвищення інвестиційної привабливості та реалізації інвестиційного потенціалу міста Донецька з метою вирішення завдань його соціально-економічного розвитку;

— розроблені довгострокова та короткострокова програми заходів і дій з мобілізації інвестиційних ресурсів з бюджетних і позабюджетних фондів, приватних внутрішніх та іноземних джерел, а також ефективного їх використання з метою постійного інноваційного розвитку міста;

— сформована система заходів стимулювання суб'єктів інвестиційної діяльності, які здійснюють будівництво стратегічно важливих для міста об'єктів;

— розроблене методичне забезпечення оцінки економічного та соціального ефекту з погляду інтересів міста інвестиційних проектів, які приймаються до реалізації з використанням державних заходів стимулювання;

Виступ керівника Дніпропетровського відділення АЕН України д.е.н., професора Ткаченка В.А.

— сформована система інформаційного забезпечення інвестиційного розвитку міста;

— визначені напрями формування системи постійного моніторингу інвестиційного клімату в м. Донецьку.

Під егідою Донецької обласної ради спільно з представниками Фонду «Ефективне Управління», почалася реалізація проекту підвищення конкурентоспроможності Донецького регіону. Готуючись до запуску цього проекту, був проведений тендер, у результаті якого переможцем стала компанія «Monitor Group».

У грудні 2008 року кафедра «Міжнародна економіка» Донецького національного університету перемогла в міжнародному конкурсі сумісних українсько-литовських науково-дослідних проектів у межах Програми українсько-литовської науково-технічної співпраці на період 2009 — 2010 рр.

Користь проекту полягає в розвитку міжнародної співпраці між Україною та Литвою, яка сприятиме подальшій інтеграції України до ЄС, допомогу українським і литовським підприємцям в розширенні досвіду й зовнішньоекономічних зв'язків, обмін досвідом в науковій і виробничій сферах, розвиток науки України та Литви, публікація міжнародної наукової монографії «Підприємницьке середовище в Європі».

В 2008 році був розпочатий 1 етап науково-дослідницької роботи «Оцінка техніко-економічного стану об'єктів інфраструктури та виробничих фондів (Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Запорізька області)», метою якої є розробка методології оцінки техніко-економічного стану виробничої інфраструктури областей України (Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Запорізька області).

Визначено специфічні особливості галузей, що складають інфраструктуру досліджуваних регіонів, а також її функціонально-галузеві складові. Доведено з урахуванням національного та міжнародного досвіду необхідність

застосування для оцінки технічного стану об'єктів інфраструктури та виробничих фондів регіону непрямих показників, що визначають рівень технологічної безпеки виробничих потужностей. Визначено умови реалізації регіонального та державного регулювання в питаннях техногенної безпеки, а також завдання державної політики регіонального розвитку, що безпосередньо пов'язані з державною та приватною інвестиційною діяльністю. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення на національному та регіональному рівнях складових процесу збору й обробки конкретних показників для наповнення інформаційної бази дослідження, сформовано інформаційну базу дослідження для Донецької, Луганської, Дніпропетровської та Запорізької областей.

Розроблено методологію використання розрахункових методів оцінки техніко-економічного стану виробничої інфраструктури областей України на базі теоретичних моделей, що не мають аналогів: статистичної моделі інтегральних показників розподілу та економіко-математичної моделі акселерації інноваційно-інвестиційного розвитку інфраструктури регіону.

Сформульовано напрями розширення сфери наукових досліджень з оцінки техніко-економічного стану інфраструктури регіону за методом розрахунку інтегрального рейтингу розподілу; напрями розширення сфери наукових досліджень для вдосконалення моделі акселерації

Віце-президент АЕН України, д. е. н., професор Савельєв Є.В.

інноваційно-інвестиційного розвитку інфраструктури регіону; рекомендації з удосконалення системи попередження аварійних ситуацій та запобігання техногенних аварій і катастроф, а також заходів, пов'язаних із забезпеченням технологічної безпеки регіону; рекомендації щодо реалізації завдань із розвитку регіональної інфраструктури.

За ініціативою Донецької обласної ради в грудні 2008 року Регіональна філія Національного інституту стратегічних досліджень в м. Донецьку в особі директора Ю. В. Макогона й експерта В. В. Кошеленко брала участь у розробці:

1. Регіональної програми підтримки малого підприємства в Донецькій області на 2009 — 2010 роки;

2. Заходів щодо реалізації Регіональної програми підтримки малого підприємства в Донецькій області на 2009 — 2010 роки.

Під час засідання (зліва-направо): д. е. н., професор Кузьменко Л.М., д. е. н., професор Сидорова А.В., д. е. н., професор Андрієнко В.М.

Ю. В. Макогон як керівник Східного регіонального центру відмічає активну наукову роботу таких членів Академії:

— Г.О. Черніченка, академіка АЕНУ, декана економічного факультету Донецького національного університету, д. е. н., професора. Кафедрою РРПС економічного факультету Донецького національного університету виконувалася науково-дослідна держбюджетна тема Г-07/16п «Особливості екологічно-економічного розвитку промислового виробництва». Вивчені й розроблені теоретичні основи дослідження й особливості екологічно-економічного розвитку промислового виробництва в старопромилових регіонах з урахуванням принципів стійкого економічного розвитку, а також вичерпаності природних ресурсів. Подно методологічне обґрунтування понять: екобезпека, техногенний розвиток й ін. Обґрунтовані кількісні характеристики впливу промислового виробництва на якість навколишнього середовища, зроблена оцінка екологічно-економічного стану територіальної освіти. Вивчені й допрацьовані концепції екобезпеки техногенного розвитку регіону та взаємозв'язок розвитку промислового виробництва в навколишньому середовищі. Продовжується спільна робота економічного факультету під керівництвом Г. О. Черніченка над проектами TEMPUS, науковий обмін і сумісний проект з Міністерством Великої Британії у справах міжнародного розвитку, особливо з Університетом Сан-дерленда.

— Л. М. Кузьменко, академіка АЕНУ, провідного наукового співробітника ІЕП НАН України, д. е. н., ст. н. с. Протягом 2008 р. Л. М. Кузьменко займалась дослідженням проблеми розвитку регіонів в умовах зростання відкритості національної економіки. Результатом досліджень стали підготовлені матеріали до Концепції державної регіональної політики; аналітичної записки, зміст якої полягає у висвітленні теоретико-прикладних аспектів конкурентоспроможності регіонів; наукової доповіді «Конкурентні переваги регіонів і конкурентоспроможність корпоративного сектора регіону»; доповідної записки, у якій розглянуто принципи стимулювання розвитку регіонів.

— М. М. Туріянської, академіка АЕНУ, зав. кафедри менеджменту Донецького державного університету управління, д. е. н., професора. Протягом 2007 — 2008 рр. було підготовлено 16 наукових робіт, з яких 7 статей, 9 навчально-методичних робіт, зокрема 1 навчальний посібник з грифом МОН України №14/18-Г-1169 від 23 травня 2008 р.

— М. М. Туріянська брала участь у підготовці й проведенні VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан і перспективи розвитку туризму у світі та Україні напередодні Чемпіонату Європи з футболу «Євро-2012», яка проходила 26 — 28 вересня 2008 р. у м. Святогірську.

— Н. Й. Конішевої, члена АЕНУ, проректора з економіки та гуманітарних дисциплін, зав. кафедри менеджменту Донецького інституту туристичного бізнесу, д. е. н., професора. Н. Й. Конішевою в 2008 році за результатами проведених досліджень одержано пріоритет наукового потенціалу, який відображено в матеріалах, зокрема:

1) розроблено пропозиції щодо вдосконалення організаційної структури спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю на підприємстві вугільної промисловості та запропоновано напрями його діяльності;

2) визначено резерви підвищення ефективності управління логістичною діяльністю на вугільних підприємствах;

3) обґрунтовано та систематизовано перелік показників оцінки ефективності логістичної діяльності вугільного підприємства;

Виступ на засіданні д.т.н., професора Донецького національного технічного університету Білецького В.С.

4) здійснено апробацію визначеного переліку показників оцінки ефективності логістичної діяльності;

5) запропоновано рекомендації щодо вдосконалення оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства вугільної промисловості;

6) проведено порівняльний аналіз існуючих підходів до визначення оптимального розміру партії поставки;

7) на прикладі умовних розрахунків здійснено апробацію наведених у науковій літературі формул різних авторів;

8) запропоновано рекомендації щодо включення у формулу розрахунку оптимального обсягу партії постав-

ки матеріальних ресурсів параметрів, які враховують особливості сучасних умов господарювання;

9) виявлено особливості та тенденції демографічних процесів в екокризових промислових регіонах для їх урахування в державній регіональній політиці;

10) обґрунтовано пріоритетні напрями національної та регіональної екологічної та демографічної політики, які доцільно врахувати при формуванні стратегій соціально-економічного розвитку екокризових промислових регіонів.

Велика наукова робота була проведена членами АЕН України, викладачами Донецького національного університету економіки й торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, а саме д.е.н., професором О. О. Шубіним, д.е.н., професором А. А. Садековим, д.е.н., професором Л. О. Омел'янович, д.е.н. О. В. Виноградовою, д.е.н., професором, зав. кафедри маркетингу і комерційної справи О. М. Азарян, д.е.н., професором, зав. кафедри банківської справи О. О. Папаїка, д.е.н., професором, зав. кафедри маркетингового менеджменту А.В. Балабановою, д.е.н., професором, зав. кафедри бухгалтерського обліку Ю.Д. Чацькіса та д.е.н., професором О. В. Оліфіровим та ін.

Дослідницька робота була проведена за такими напрямками:

— економіка, організація та управління підприємствами торгівлі та сфери послуг;

— маркетингова діяльність на ринку України;

— фінансово-кредитні та бюджетні проблеми економічного розвитку;

— розвиток наукового товарознавства;

— процеси й обладнання харчових виробництв.

Найсуттєвіші результати з економічних наук, які отримали науковці університету в минулому році, — це:

— Державна премія в галузі науки і техніки за наукову роботу «Система управління фінансами в галузі освіти і науки» (член авторського колективу А. А. Садеков);

— Премія імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності за кращу наукову роботу — монографію «Управління підприємством друкарських ЗМІ — маркетинговий підхід» (автори А. А. Садеков і В. В. Брадов);

Серед визначних фундаментальних розробок слід відзначити НДР «Формування інституціональної системи підтримки інноваційної діяльності в малому підприємстві».

У 2008 році науковці університету здійснили низку наукових заходів в рамках співробітництва з органами державної та місцевої влади:

— пропозиції щодо проекту Закону «Про торгівлю» та Програми розвитку внутрішньої торгівлі України, надані Міністерству економіки;

— розроблено Проект Цільової програми створення оптових ринків сільськогосподарської продукції на 2009 — 2011 роки на замовлення Мінагрополітики України.

Велику науково-дослідну роботу провели академіки АЕН України, викладачі Донецького державного університету управління: О. С. Поважний, В. В. Бурега,

В. Л. Батченко, О. І. Черниш, С. Ф. Смеричевський, Р. Р. Ларіна, В. І. Токарева, О. І. Пампура, І. В. Петенко, І. В. Антіпов.

Робота була проведена за такими напрямками:

— участь у міжнародних та національних конференціях та семінарах;

— видання монографій, підручників та навчальних посібників;

— проведення науково-організаційної роботи.

У 2008 році дуже активна наукова й організаційна робота була проведена Луганським відділенням АЕНУ. Академіки АЕНУ, представники Луганського відділення, активно співробітничали з науковцями з Йорданії та В'єтнаму. В. І. Богачов, керівник Луганського відділення АЕНУ, професор кафедри економічної теорії і маркетингу Луганського державного аграрного університету, відзначає важливість залучення школярів та студентів до «великої науки». У м. Ровеньках створена Мала Академія, членами якої є школярі.

Необхідно відзначити роботу Дніпропетровського відділення Академії. В. А. Ткаченко, керівник Дніпропетровського відділення, проректор з наукової роботи, зав. кафедри економіки підприємства Дніпропетровського університету економіки та права, д. е. н., професор, зазначає, що протягом звітного періоду академіки АЕНУ, представники Дніпропетровського відділення, детально досліджували підприємства машинобудівного комплексу Придніпровського регіону й виробляли пропозиції щодо поліпшення кризової ситуації в регіоні.

Зважаючи на завдання, підсумовуючи обговорення звітної доповіді Президії АЕНУ, Загальні збори Академії економічних наук України постановили:

1. Схвалити діяльність Академії економічних наук України, її президії та регіональних центрів.

2. Підготувати до наступних зборів наукову доповідь та монографію «Економічна криза в Україні».

3. Запропонувати зацікавленим членам академії подати готові до друку тексти своїх доповідей на папері та в електронній формі на адресу президії АЕНУ.

4. Президії АЕНУ (М.Г. Білопольський, Є.В. Савельєв) розглянути можливість спільного з вищими навчальними закладами друкування монографії і щорічника та їх розсилку.

5. Регіональним центрам та місцевим відділенням на основі пропозицій членів академії в місячний термін розробити та подати до Президії академії плани діяльності на 2009 — 2010 роки та почати їх реалізацію.

6. Рекомендувати регіональним відділенням та членам Академії при наданні щорічних звітів не обмежуватися тільки переліком статей, конференцій та назв виконаних наукових тем, але й більш детально висвітлювати зміст наукового доробку (результати аналізу, виявлені тенденції та закономірності, розроблені концепції, обґрунтування перспективних напрямків досліджень тощо).